

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn;

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

„Gedenk aan Uw vergadering, die Gij van oudsher hebt verworven.”

Psalm 74:2a

„GEDENK AAN UW VERGADERING”

We beluisteren hier een gebed van de Oud-Testamentische kerk om haar welzijn, om haar verlossing en bewaring.

Want blijkens de inhoud van deze psalm 74 verkeerde zij in grote nood! De dichter spreekt van een ontstellende verwoesting en wel van stad en tempel, waarin God Zijn woning had verkoren, om met Zijn volk gemeenschap te oefenen en tot haar te spreken „van boven het verzoendeksel”. Dat was ISRAËL's heerlijkheid! Maar nu lag alles in puin en de ondergang bleek voor goed zeker te zijn.

Wanneer, in welke tijd, moet dat geweest zijn? Deze radicale verwoesting kan niet ten tijde van Asaf plaats hebben gehad. Ook niet onder Israël's en Juda's koningen. Toch staat er „Een psalm voor Asaf.”

Sommigen menen, dat Asaf die verwoesting heeft gezien door een profetische geest, zoals ook Jesaja vanaf hoofdstuk 40 van zijn boek Gods oordelen heeft gezien.

Andere Schriftverklaarders stellen de vermelde verwoesting in de tijd van de ballingschap of in de Maccabese tijd, omdat er in deze psalm gezegd wordt: „Daar is geen profeet meer”, „Voor Asaf” zou dan betekenen: voor de Asafietische zangersklassen, nakomelingen van Asaf, zoals ook de kanttekening opmerkt.

Vreselijk was die verwoesting. Hoe hadden de vijanden op „de schone stad van Israël's Opperheer” en op de prachtige tempel als een wereldkunststuk hun beukhamers doen neerkomen en alles in puin geslagen! Gods zaak scheen als een verloren zaak te zijn, Israël's ondergang als voor goed een feit.

Diep ontroerd is de dichter hierover en hij heft daarom een klaagzang aan. Doch het is geen dode klacht, maar..... een gebed! „Gedenk aan Uw vergadering.”

Dit gebed laat zien, hoe de Kerk toen gesteld was bij de dreigende ondergang van Israël's heerlijkheid.

„Gedenk”.

Bij monde van de dichter doet zij een beroep op GODS trouw, op Zijn Verbands-trouw, zoals in vers 20: „Aanschouw het Verbond.” En die trouw zal toch eeuwig bestaan, zal nooit een einde nemen, ondanks Israël's ontrouw en ondanks Gods toorn!

Ja, die was Israël en Juda wél waardig. Maar nu laat de dichter toch een „waarom” horen? „O God, waarom verstoot Gij in eeuwigheid. Waarom zou Uw toorn roken tegen de schapen Uwer weide?”

Was dit een „waarom” uit een zekere opstandige gesteldheid?

Toch niet.

Het is een geloofs-roep!

Zeker, Gods toorn heeft Israël verdiend. Maar is zij niet als een kastijding bedoeld? En die is toch als een middel om Zijn volk naar God toe te drijven in de weg van verootmoediging? Zij

zal toch niet EEUWIG duren? Want: „Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden.”

De dichter pleit daarom op GODS VERBONDSTROUW: „Gedenk aan Uw vergadering, die Gij van oudsher verworven hebt.”

Hij wil zeggen: Heere, het is toch Uw zaak! Het is Uw volk! Het zijn toch de schapen Uwer weide, zoals hij in vers 1 zegt!

U hebt ze VERWORVEN VAN OUDSHER. U hebt ze verkoren. De dichter noemt ze: „De roede Uwer erfenis”.

Oudtijds werd een erfenis verdeeld met een meetsnoer.

Zo werd ook eens Kanaän Israël ten deel door het lot. Het was alles genade, uit Gods eeuwig welbehagen!

Daarom heeft God eens Abraham verkoren en geroepen uit Ur.

Daarom heeft Hij ook Zijn volk **verlost**. Verlost uit de slavedienst van Egypte en later van vele vijanden. David heeft de oorlogen des Heeren gevoerd.

Kent ook u iets van die verlossing, maar dan uit de slavernij van zonde, duivel en wereld? Kent U dat roepen uit die banden uit de smart hierover. Zijn die u tot last geworden?

„GEDENK aan Uw vergadering”.

De dichter wil zeggen: Heere, U kunt toch nooit van Uw eigen werk af, van Uw eigen volk! „Geef aan het wild gedierte de ziel Uwer tortelduif niet over”, zo bidt hij.

Boven de puinhopen van stad en tempel ziet hij een tortelduif. Naar het grondwoord betekend een „klagende”. Zij is in zichzelf geheel weerloos. Zij is ook zeer gehecht aan haar woning en aan haar eigenaar. Zij vindt geen rust, totdat zij die gevonden heeft, zoals Noach's duif voor het raam van de ark.

Wat een treffend beeld van 's-Heeren Kerk, toen en nu.

Stad en tempel lagen in puin, de ondergang nabij, de vijanden het gewonnen.

Maar de psalmist mocht geloven, dat **dit** niet het laatste kon zijn. En waarom niet? Wel, omdat Gods belofte er lag. En Zijn beloften roepen toch om de vervulling en wel: met Christus' komst! Is dat ook niet de troost voor een ontdekt volk, dat moet zien op..... een puinhoop en moet zeggen: „Als mij geen hulp of uitkomst bleek”.

..... Hebt Gij, o Heere, mijn pad gekend.” Zo was het met de Oud-testamentische Kerk.

En zó is het ook met de Nieuw-testamentische Kerk, als menigmaal verdrukt en vervolgd wordende. Denk aan de wrede Nero en aan de vervolgingen van Rome. Maar ook van thans! Hoe komen de beukhamers in Rusland en in andere landen neer op de arme vervolgte christenen, op hun kerken, op hun Bijbels! Alles moet weg, door list en geweld.

En wanneer zal ons land en zullen wij aan de beurt zijn?

En hoe is het in de kerken gesteld?

Neemt de afval niet ontstellend toe?

De massa keert al meer de kerk de rug toe. Men ziet het zagezegd niet meer. Velen ook van de

VAN DE ADMINISTRATIE

De 1ste Ontmoetingsdag in 1977 te Sliedrecht gehouden ligt weer achter ons. Elders in ons blad kunt u daarover een uitvoerig overzicht lezen.

Voor de Administratie is het ook een goede dag geweest. De offervaardigheid was groot. De bruto opbrengst van die dag bedroeg **f 11.920,91**, terwijl wij reeds per giro hadden ontvangen van H. D. te Gr. f 100,— en van Mej. v. d. R. te R. f 25,—, ook voor die dag. Daarbij hebben wij nog extra voor de uitgave van „Bewaar het Pand” ontvangen f 237,50 w.o. via Ds. Blom van V. te V. f 25,— en f 40,— overbetaling met bijschrift, dat was de meditatie uit ons blad meer dan waard.

Zulke enkele woorden spreken voor zichzelf. Ook konden wij weer 10 nieuwe abonnees noteren. Zou ons dit niet bemoedigen onze arbeid voort te zetten? Laat het ons een eer zijn dat wij tot heden nog steeds het abonnementsgeld van f 10,— per jaar niet behoefden te verhogen, trots de hoge porto en drukkosten.

De uitgave van ons blad blijven wij in uw gebed en offervaardigheid aanbevelen.

Adm. „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn. Giro 70.43.50.

v. d. L.

jeugd, van wie er velen als geheel uitzichtloos de toevlucht nemen tot het drug-gebruik.

Maar de afval openbaart zich ook in de kerken. Al meer wordt de zuivere bevindelijke kennis weggedrongen en moet zij plaats maken voor een evangelie naar de mens, naar wat de mens wil, om zalig te worden en om God te dienen! Al meer worden de grenzen tussen kerk en wereld, zoals Gods Woord en de doop die stellen, weggevaagd.

En hoe is het met Gods volk gesteld?

Ja, wel veelal klachten uit het, maar het zijn vaak dode klachten, zonder bewogenheid des harten. Daarom gaat er over het algemeen zo weinig uit van Gods kinderen vanwege haar geesteloosheid.

Geve de Heere Zijn Kerk en volk het gebed van psalm 74: „Gedenk aan Uw vergadering.”

„Aanschouw het verbond”, waarvan de Heere getuigt:

„Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer!” Eén vraag nog.

In de wijngaard van 's Heeren kerk (Zijn vergadering) staat de ware Wijnstok, Jezus Christus!

Aan deze Wijnstok zijn levende en dode ranken.

De dode ranken zijn slechts uitwendig aan de Wijnstok verbonden. Zij dragen dan nooit vruchten. De levende ranken wél, daar zij in de Wijnstok zijn en Zijn levenssappen ontvangen en alzo vruchten van geloof en bekering voortbrengen.

Onderzoeken we ons nauw, ja, zeer nauw en smeken we om in de Wijnstok, Christus, INGEPLANT te worden (geënt), dat is: wedergeboren te worden, ja, een nieuw schepsel te worden!

De levende ranken moeten echter gesnoeid worden, ten einde meer vrucht te dragen.

Daarom is de verdrukking zo profijtelijk voor de kerk.

Maar eens zal zij komen „uit de grote verdruk-

king", naar Gods eeuwige verbondstrouw. Daarom ligt de Kerk zo eeuwig vast! „Van oudsher". Daarvan mocht de dichter van psalm 89 zingen: „Ik weet, hoe 't vast gebouw van Uwe gunstbewijzen,

Naar Uw gemaakt bestek, in eeuwigheid azl rijzen;

Zo min de hemel ooit uit zijn stand zal wijken, Zo min zal Uwe trouw ooit wank'len of bezwijken."

v. L.

(Slotwoord van de morgensamenkomst van de Ontmoetingsdag op 16 april j.l.).

VAN DE REDAKTIE

1. **Dit nummer 6 pagina's.** — Om het mogelijk te maken een volledig verslag van de ontmoetingsdag te Sliedrecht op zaterdag 16 april j.l. op te nemen komen we deze keer met een nummer van 6 pagina's uit. Eigenlijk zou het naar de regel uit 4 pagina's moeten bestaan. Daarom zullen hierna twee nummers van 4 pagina's worden uitgegeven.

2. **Gideon** — Ds. Van der Ent heeft onze lezers tijdenlang gespannen bezig gehouden met de geschiedenis van Gideon, voorzover die in Gods Woord is opgetekend. Elke keer wist hij weer nieuwe dingen naar voren te brengen. Het is ons bekend, dat er lezers van ons blad zijn, die na ontvangst van een nieuw nummer eerst keken of er wel een artikel van Ds. Van der Ent in stond over Gideon. Nu dat was haast altijd het geval. Ds. Van der Ent is aan het einde van zijn behandeling gekomen. Wat hij schreef is van blijvende waarde. Uit onze lezerskring is de vraag opgekomen — een vraag die ook bij ons persoonlijk leeft — of het niet mogelijk is de artikelen over Gideon in boekvorm te doen verschijnen.

Dat kan natuurlijk alleen wanneer er voldoende belangstelling voor is. Dat willen we graag weten. Vandaar dit artikelje. Laten onze lezers er hun gedachten eens over laten gaan en er eens met anderen over spreken. En dan ons even schrijven wat daarbij naar voren gekomen is. Daar kunnen we dan onze winst mee doen.

U wilt natuurlijk weten wat zo'n boek zou kosten. Ja, dat is moeilijk te zeggen. Dat hangt van de dikte en van de oplage en van de wijze van uitvoering en wellicht nog andere factoren af. Het zal wel een boek van ongeveer 250 à 300 blz. worden. Nu, wat kosten boeken in zo'n omvang in deze tijd? Mogelijk wel f 35,— of meer. Maar het blijkt, dat geld tegenwoordig vaak geen rol speelt. Er verschijnen allerlei boeken in deze prijsklasse en ze vinden kopers. Zal dat ook met een boek van Ds. Van der Ent over Gideon zijn? Ik hoop het van ganser harte. Aan u is het antwoord.

3. **School voor Dundas en Hamilton.** — Door de komst van Ds. Hamstra van Dundas, zijn preken in verschillende gemeenten in het noorden en haast overal, voorzover dat in korte tijd mogelijk was, zijn spreekbeurten, o.a. op onze ontmoetingsdag te Sliedrecht, is de belangstelling voor deze school opgewekt of verlevendigd.

Er waren al giften binnengekomen, die naar Canada werden overgemaakt. Juist dezer dagen ontvingen we een bericht van ontvangst van de penningmeester van de schoolvereniging van een bedrag van \$ 547,63. Met dit bedrag is alles afgedragen wat vroeger ontvangen werd.

Nu komen er collecten en giften binnen. Daarom is in overleg met Ds. Hamstra een bankrekening geopend bij de **Rabobank te Meerkerk**. De giften die Ds. Hamstra ontving stelde hij mij ter hand. Die staan nu op genoemde bank op rekening 34.13.58.053 ten name van de Rehoboth Christian School Society Dundas-Hamilton, Ontario, CANADA, p.a. Prinses Marijkeweg 13, Meerkerk. Daarop hebben we ook gestort het bedrag dat in Elburg werd gekollegeerd — meer dan f 700,—. Ook een bedrag van f 145,—, waarvan Ds. Hamstra f 135,— rechtsreeks op de ontmoetingsdag ontvingen en f 10,— in de collecte werd aangetroffen.

We kunnen ons voorstellen, dat er velen zijn, ook onder onze lezers, die nog wel iets voor deze school willen afzonderen. Daarvoor is gelegenheid. Heeft men een bankrekening dan kan men opdracht geven een bepaald bedrag over te schrijven op bovengenoemde rekening. Heeft men alleen een postrekening dan kan men een

bepaald bedrag overschrijven op postrekening 129785 ten name van de Rabobank te Meerkerk, ten gunste van rek. no. 34.13.58.053 van de Rehoboth Chr. School Society. Heeft men ook geen rekening dan kan men een girobiljet invullen voor de betaling van een bepaald bedrag op genoemde postrekening 12.97.85 en verder ingevuld zoals hierboven is aangegeven.

4. **Arbeid onder de Joden te Toronto.** — Kortgeleden hebben we alles wat we hier onder berusting hadden voor deze arbeid afgedragen aan de penningmeester van de desbetreffende kas in Canada. Te zijner tijd zal er wel een bericht van ontvangst komen. Inmiddels ontvingen we na een kerkdienst van een bezoekerster te Z. een bedrag van f 25,— voor dit doel. En we vernamen al dat er nog de opbrengst van een collecte op komst is.

B.

DE DERTIENDE ONTMOETINGS DAG

We hadden dus op zaterdag 16 april j.l. weer een ontmoetingsdag van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand. Van heinde en ver waren de bezoekers gekomen. We spraken met mensen uit het noorden van Friesland en uit Zeeuws-Vlaanderen, met mensen uit het oosten en uit het westen. Er waren veel kinderen en jonge mensen. Er waren mannen en vrouwen van allerlei leeftijd. De jeugd ontbrak niet, maar de ouderdom evenmin. De belangstelling was groot. Ds. Tanis schatte 's middags de opkomst op ruim 1300 mensen. Hij kan het weten, omdat het hem bekend is hoeveel mensen het grote kerkgebouw kan bevatten. Het aantal ledige plaatsen was gemakkelijk te overzien. 's Morgens waren zo ongeveer 1000 à 1100 bezoekers aanwezig. Dat kunnen we altijd weer constateren, dat de belangstelling 's middags groter is, ook in andere plaatsen waar we onze ontmoetingsdagen gehouden hebben. Er zijn mensen uit de plaats zelf of de omgeving, die niet een hele dag kunnen komen, maar dan toch graag de middagsamenkomst willen bijwonen. Mensen die veraf wonen hebben er heel wat voor over. Ze moeten al vroeg op stap om op tijd in Sliedrecht te kunnen zijn. Nu, dat was voor hen geen bezwaar. Ze kwamen in groten getale met allerlei vervoersmiddelen. Met vele mensen hebben we vóór de morgensamenkomst en in de pauze korte gesprekken gevoerd. Daardoor konden we constateren, dat er nog heel wat belangstelling was van de kant van mensen die tot een ander kerkverband behoren, zoals de Gereformeerde Gemeenten (synodaal en uitgetreden), enz. Er waren mensen, die we zwervers zouden kunnen noemen, omdat ze geen kerkelijk onderdak hebben. Er waren mensen die zich in hun eigen kerkelijke gemeente niet thuis kunnen gevoelen. Het opmerkelijke was, dat waar de mensen ook vandaan kwamen en welke kerkelijke naam ze ook dragen, er grote overeenstemming was en een gevoel van saamhorigheid. Men voelde het: men hoorde bij elkaar. Daaruit blijkt wel, dat als men recht bij Schrift en belijdenis wil leven, er meer is dat vereent dan verdeelt. Dan gaat het om de geestelijke gemeenschap, die niet uit de mens, maar uit God is. Telkens blijkt weer, dat de Heere banden legt, die nimmer verbroken kunnen worden. Waarom kan dat nu niet altijd zo, verzuchtte een jongeman, die vroeger Chr. Gereformeerd was, maar na verhuizing Hervormd was geworden. Het was een bijzondere dag. De weersgesteldheid was erg gunstig. Voorgaande dagen en weken was het guur en ongestadig weer geweest, maar zaterdag is er geen druppel regen gevallen en de natuur was veel milder geworden. Er was een grote mate van onderlinge liefde. Er werden veel goede woorden gehoord. Wat de sprekers naar voren brachten was in volkomen overeenstemming met elkaar, gegrond op Gods woord. Er werd met aandacht geluisterd.

Zo'n dag vliegt voorbij. Deze dag behoort ook weer tot het verleden, maar het was een aangename dag, die we niet licht kunnen vergeten. Het is goed daaraan terug te denken en te getuigen: de Heere heeft het alles welgemaakt. Op zo'n dag gaat men weer gesterkt naar huis.

Het was goed half 11 toen we begonnen. We zongen samen Ps 25: 6 en 7 en luisterden naar de voorlezing van 1 Corinthe 15:42-58. Daarop gingen we samen in gebed om de Naam des Heeren te erkennen en Zijn zegen af te smeken. Alle vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand werden welkom geheten, ook de sprekers en met name Ds. Hamstra van Dundas. Deze was in verband met de oprichting van een school voor de kinderen van de gemeenten te Dundas en Hamilton in ons land. Hij bleek bereid te zijn hier een openingswoord te spreken. Ds. Kok Sr. liet zich verontschuldigen wegens zijn hoge leeftijd. We misten hem node. Ds. Bouw kon wegens een begrafenispas in de loop van de middag komen. We dankten de kerkeraden van Sliedrecht-centrum voor de beschikbaarstelling van het kerkgebouw en de kosten

en zijn medewerkers voor al hun hulp. We vroegen aandacht voor de boekentafel en voor het boek: Jeugdleven in Bijbels licht. Op verzoek van de administrateur wezen we er op, dat er nog 600 abonnees waren, die de lopende jaargang nog niet betaald hadden, natuurlijk in de hoop, dat spoedig betaling zou volgen. Andere mededelingen gaan we hier voorbij.

Ondanks veel verwarring en vervlakking mocht de arbeid doorgaan. We hebben veel reden om dankbaar te zijn. Er zijn veel dingen, die met zorg moeten vervullen. Ook wij kunnen niet voor de Heere bestaan. Maar we denken aan het woord dat we lazen en waarin de Heere bemoedigt: 1 Corinthe 15: 57 en 58.

De schare zong Ps 46:1. Wat klinkt dat altijd weer plechtig en eerbiedig. Ds. M. Vlietstra beklom de kansel en sprak over het kennen van het geloof. De samenvatting vindt u in dit nummer. Daarnaast kunnen we dus verwijzen. Onder het zingen van Ps. 89:7 en 8 werd er een collecte gehouden, die zoals later bleek meer dan f.6000,- opbracht. Ds. H. van Leeuwen kreeg nu gelegenheid om een slotwoord te spreken. Hij bepaalde ons bij Psalm 74:2a: Gedenk aan Uw vergadering, die Gij van oudsher verworven hebt. Een weergave daarvan vindt men op de plaats waar gewoonlijk de meditatie staat.

Na het zingen van Ps 74:2 en 18 en gebed werd er gepauzeerd. De kosten en zijn hulpen kwamen haast handen te kort om allen van het nodige te voorzien. De boekentafel trok veel belangstelling. Onze boekjes gingen grif van de hand. Vrienden en vriendinnen zochten elkaar op. Sommigen gingen met Sliedrecht-enaren mee naar huis. Anderen gingen de stad in. En zo zocht een ieder op zijn eigen manier de tijd nuttig te besteden. Wat doet het goed handen te drukken, mensen te ontmoeten, die men soms in lange tijd niet gezien heeft, te horen spreken over de wegen des Heeren enz. In de pauze komt duidelijk uit, dat het een ontmoetingsdag is. Men gevoelt zich als kinderen van een heel groot gezin. De pauze liep ten einde. Veel mensen zochten tijdig hun plaats in het kerkgebouw weer op, anderen wachtten tot het laatste moment. Maar toch kon om 2 uur de middagsamenkomst beginnen. De opening zou worden verricht door Ds. G. Hamstra. Deze beklom de kansel, liet zingen Ps 116: 1-3, las Johannes 15:1-10 en ging voor in gebed. Daarna sprak hij over Johannes 15:5b: "Zonder Mij kunt gij niets doen". Er werd met aandacht en instemming geluisterd. Ook zij die niet op onze ontmoetingsdag geweest zijn kunnen in dit nummer lezen wat Ds. Hamstra zo ongeveer gezegd heeft.

Onder het zingen van Ps 68:6 nam Ds. H.C. van der Ent de plaats van Ds. Hamstra in. Hij las Mattheus 21:12-17 en sprak over vs 13: "Het huis des Gebeds een kuil van moordenaren." Een uitvoerig verslag ervan kan men in dit nummer aantreffen. Daarna zou er gezongen worden. Maar eerst ging Ds. Van der Ent de collecte aanbevelen en ook ons boekje: "Jeugdleven in Bijbels licht". Toen zongen we Ps 138:1 en 3 en werd er gecollegeerd.

Ds. G. Bouw sprak een slotwoord. Hij las 2 Timotheus 1:8 en 14 en vroeg aandacht voor vs 14, waarin het gaat over het bewaren van het goede pand. Wellicht vindt u een samenvatting ervan in dit nummer. Ds. Bouw ging voor in dankgebed. We zongen Ps 56:5 en toen eindigde Ds. Bouw met de bede uit de Avondzang.

Het kerkgebouw stroomde leeg. Velen dronken nog een kop koffie of wat frisdrank. Sommigen kochten nog een boek. En er waren ook velen, die zich nog een of meer exemplaren van ons boekje aanschafte. We hoorden zelfs van iemand die er 5 meenam voor zijn kinderen. Dat geld is goed besteed. We hebben nog voldoende exempl. over. Het boekje is nog voor f.10,— per exemplaar bij ons te verkrijgen, uiteraard vermeerderd met de kosten van verzending. Voor de kerkeraden geldt nog een gereduceerde prijs. De ontmoetingsdag bracht wegens de verkoop van boeken voor de zendingscommissie van Sliedrecht-centrum een bedrag van f. 475,— op. Dat is stellig een behoorlijk bedrag. Wat de collecten voor Bewaar het Pand zelf opbrachten kan men lezen in het bericht van onze administrateur.

Het was een goede dag, waarop de Heere nog zegen gaf. Br. J. van Heteren ontving een brief van iemand die voor de kerktelefoon geluisterd had, een kind des Heeren. Zij schreef hem in het kort met welke rijke zegen zij geluisterd had. Zo zijn er meer geweest, wier hart geraakt en verklaard werd. En zo werd de mens vernederd en de Heere verhoogd.

Het was met recht een ontmoetingsdag. Velen zien al weer uit naar de volgende. Deze zal D.V. worden gehouden te Kampen op zaterdag 27 augustus a.s.

B.

HET KENTEKEN VAN HET GELOOF

Wanneer in zondag 7 van de H. Catechismus wordt gevraagd: "Wat is een waar geloof?", dan wordt in het antwoord gezegd, dat een waar geloof bestaat uit een "stellig weten of kennis" en uit een vast ver-

trouwen". Hier worden dus twee elementen genoemd van het ware geloof: kennen en vertrouwen. Hellenbroek geeft als antwoord op de vraag "In hoeveel zaken bestaat het zaligmakend geloof?": "In drie: kennis, toestemmen en vertrouwen". En we zouden nog wel meer elementen kunnen noemen van het ware geloof. Denk slechts aan het onder ons hopelijk nog wel bekende werk van Comrie: "Verhandeling van enige eigenschappen van het zaligmakend geloof".

Toch zouden we al die eigenschappen van het geloof kunnen herleiden tot het samenvatten in één, namelijk in het "kennen"! Wanneer wij namelijk dat "kennen" opvatten in de bijbelse zin van het woord. Calvijn heeft dan ook het geloof omschreven als "een vaste en zekere kennis van Gods barmhartigheid, of eigenlijk van Gods welwillendheid jegens ons".

En Gods Woord zelf wisselt meer dan eens het geloof af met het kennen. Simon Petrus zegt in zijn heerlijke belijdenis: "En wij hebben geloofd en 'bekend', dat Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods". En zegt Jezus Zelf niet in het hogepriesterlijk gebed in Johannes 17:3: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt! Dat onze catechismus behalve het kennen ook het vertrouwen noemt als wezenlijk element van het geloof en dat onze gereformeerde vaders niet hebben volstaan met de definitie van Calvijn, maar een bredere omschrijving gaven van het geloof, dat vond zijn oorzaak vooral hierin, dat het gevaar niet denkbeeldig bleek, dat men het "kennen" van het geloof ging opvatten als een puur verstandelijk kennen, als het kennen van wat wij plegen te noemen: het historisch geloof! En dat is nu juist niet de betekenis van het bijbelse woord: kennen!

"Kennen" is in de bijbel nooit een louter theoretisch kennen, maar een praktisch. Het is: kennen door omgang, door ontmoeting, door gemeenschap! Kenmerkend voor het bijbelse kennen is, dat er altijd een persoonlijke verhouding bestaat tussen het onderwerp en het voorwerp van de kennis. Kennen is in Schrift nooit vrucht van puur objectief, wetenschappelijk onderzoek, zonder dat de onderzoeker met zijn hele persoon bij het voorwerp van zijn onderzoek is betrokken. We zouden het zo kunnen zeggen: "kennen is in de bijbel altijd bevindelijk van aard, ervaringskennis!"

Welnu, zo is het ook met de kennis van God en Zijn Christus. Het is nooit een kennis, die buiten het hart omgaat. Maar een Hem hebben leren kennen door ontmoeting en daarom ook een kennis gemaakt hebben met Zijn majesteit, Zijn recht, Zijn macht, liefde, genade enz. Afgedacht van de trap of mate van deze kennis.

God kennen en Jezus Christus, die Hij gezonden heeft, dat is nog niet hetzelfde als over God en Christus spreken! Zeker, wie de Heere kent in het geloof, wil ook van Hem spreken. Uit de overvloed des harten spreekt de mond. En de Heere wil dat ook. Hij heeft Zich een volk geformeerd, dat Zijn lof vertelt, dat van Hem en Zijn werken spreekt. Maar dat wil nog niet zeggen, dat ieder, die Zijn Naam op de lippen neemt, Hem nu ook in waarheid kent! Klaagt de Heere al niet door de profeet: "dit volk genaakt Mij met de mond en eert Mij met de lippen, maar hun hart houdt zich verre van Mij!" De Heere kennen, dat is ook niet identiek met het voorstaan van een rechtzinnige belijdenis en het strijden voor de oude, beproefde waarheid, wanneer dit namelijk niet gepaard gaat met een hartelijke beleving van die waarheid. Ik bedoel natuurlijk niet, dat de leer er niet op aankomt, of minder belangrijk zou zijn. Integendeel! Meer dan ooit is het nodig, om de leer die wordt uitgedragen te toetsen aan Gods Woord! Want listiger dan ooit zijn de machten der duisternis bezig het fundament der kerk te ondergraven door te tornen aan de vastheid en de waarheid van het profetisch Woord, dat zeer vast is en wij doen wel als wij daarop acht slaan! Maar hoezeer het nodig is te strijden voor de waarheid Gods en voor de rechtzinnige leer en de belijdenis der vaders: we worden niet als rechtzinnige mensen voor God gerechtvaardigd, maar als goddelozen en vijanden, uit louter genade door een levende geloofskennis van Christus.

De Heere kennen, dat betekent ook nog niet, dat men een zedelijk ingetogen leven leidt, zonder meer. Van hoe grote betekenis dit ook is. En het is een van de meest bedroevende dingen van onze tijd, dat we ook in de kerk steeds meer bezig zijn alle vormen en normen te verliezen, dat er van een eigen, christelijke levensstijl weinig meer gezien wordt. En van een slordige levenswandel hebben wij niets goeds te verwachten. Wanneer de vormen niet meer in acht genomen worden, kan er dan nog wel van een wezenlijke, geestelijke inhoud sprake zijn? En daarom: een ingetogen leven is van grote betekenis. Werd ze maar meer gevonden in onze gezinnen en gemeenten. Maar wie van zijn ingetogen leven iets wil maken voor God, wie in wettische vroomheid er zijn eigen gerechtigheid uit zoekt op te richten, die geeft daar-

mee blijk, dat hij aan de gerechtigheid Gods niet is onderworpen. Die is nog bezig, wat Jezus noemt, een nieuwe lap te zetten op een oud kleed. Als we God recht leren kennen, dan scheurt ons kleed en we leren vluchten tot Christus om bekleed te mogen worden met de mantel der gerechtigheid, door Hem geweven!

Om God te kennen, bijbels te kennen, echt te kennen, moeten wij geestelijk leven hebben, geestelijke kennis, gewerkt door de Heilige Geest! Om in Zijn Koninkrijk te kunnen arbeiden, moeten wij door wedergeboorte burger van dat Koninkrijk zijn geworden. Want de dood kan geen leven voortbrengen. Beschouwende kennis geeft alleen een christendom, dat op de lippen ligt, dat in het hoofd zit! En wat men nogal eens pleegt te noemen "Practisch christendom", is vaak niet anders dan wat menselijk knoeiwerk!

Alleen de geestelijke kennis, die dan ook tot in de wortel anders en meer is dan de kennis van het "historisch geloof", alleen de geestelijke kennis is een kracht tot zaligheid. Ze is niet een begrijpen, een verklaren of beredeneren. Ze is een geloofskennis van God, zoals Hij Zich in Christus heeft geopenbaard. Dat laatste moet er wel bij, is niet overbodig. Want alleen Christus openbaart de Naam des Vaders aan degenen, die de Vader Hem uit de wereld heeft gegeven. Niemand immers kent de Vader dan door de Zoon! En wie Hem gezien heeft, heeft de Vader gezien. En die kennis van God in Christus bekomen wij alleen uit de Schrift. Zeker, er is ook een kennen van God uit de natuur. Onze Nederlandse geloofsbelijdenis zegt terecht, dat de natuur voor onze ogen is "als een schoon boek, in hetwelk alle schepselen, grote en kleine, gelijk als letteren zijn, die ons de onzienlijke dingen Gods geven teanschouwen, nl. Zijn eeuwige kracht en goddelijkheid. "Welke dingen alle genoegzaam zijn, om de mensen te overtuigen en hun alle onschuld te benemen". Maar dan verder: "Ten tweede geeft Hij Zichzelf ons nog klaarder en volkomener te kennen door Zijn heilig en goddelijk Woord; te weten, zoveel ons van node is in dit leven, tot Zijn eer en de zaligheid der Zijnen".

De ware, geestelijke geloofskennis van God krijgen we uit de Schrift, die tevens het middel is waardoor de Heilige Geest deze geloofskennis werkt. Iemand heeft het eens zo uitgedrukt: "God komt niet tot Zijn recht als de Schepper alleen; pas als de Herschepper glanst Hij in al Zijn deugden. Niet Zijn ge-laat, vol wijsheid en majesteit, zoals Hij ons toont in de natuur, maar Zijn hart, vol genade en ontferming is het heerlijkst en het heerlijkst. En dat openbaart Hij ons niet in de natuur, maar in Zijn Zoon, Die het afschijnsel is van Zijn heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn zelfstandigheid". De kennis van het ware geloof is dus geen louter verstandelijke, leerstellige kennis. Maar ze is de kennis van het hart, dat in levensgemeenschap verbonden is met God in Christus. De ware godvruchtige is in de bijbel iemand, die de Heere kent! Van Gods volk wordt gezegd: "zij kennen Hem!". Van Zijn vijanden zegt Jezus, dat zij de Vader niet "gekend" hebben.

Het bijbelse "kennen" is ook een zaak van liefde. Als de Heere tot Mozes zegt in Exodus 3; dat Hij de smarten van Israël heeft "bekend" of "gekend", dan wil dat zeggen, dat de Heere Zich het lot van Zijn verdrukte volk heeft aangetrokken, dat Hij de smarten van Zijn Israël kent met Zijn hart! Het is een kennen in liefde. Zoals wij de uitdrukking nog hebben, dat een jongen en een meisje "kennis aan elkaar krijgen of hebben". Dat betekent dan, dat ze bezig zijn elkaar lief te krijgen of lief te hebben. Zo is kennis des geloofs: de Heere kennen in liefde, met heel de persoon, met het hart, de ziel, het verstand en alle krachten. Wie de Heere kent, "kennis aan Hem heeft gekregen", die fluistert met de bruid: "al wat aan Hem is, is gans be-geerlijk"! Het kennen van de Heere houdt ook in: de Heere erkennen voor Wie Hij is. Zijn wil, Zijn wet, Zijn leiding erkennen als goddelijk wijs en goed, en daarom: gehoorzamen!

De Heere kennen wil dan ook zeggen: in Zijn wegen wandelen, de Heere vrezen! Kennen betekent ook: handelen overeenkomstig die kennis. De wet kennen b.v. wil ook zeggen: naar de wet leven! Kennen is weten in liefde gehoorzamen uit liefde. Wie de Heere kent, kent ook de bede: Leer mij naar Uw wil te handelen; 'k zal dan in Uw waarheid wandelen. Neig mijn hart en voeg het saâm, tot de vrees van Uwen Naam! Deze kennis (des geloofs), dit kennen van God is voor de wijzen en verstandigen verborgen en de kinderkens geopenbaard.

Natuurlijk is het kennen des geloofs veel meer omvattend dan wat we er nu van gezegd hebben. Ook het kennen van onze zondige aard, van onze verwerpelijkheid in onszelf is erin begrepen. Wie God leert kennen in Christus, leert ook zichzelf kennen. Wie door genade leerling is geworden op de school van de Heilige Geest, Die Christus verheerlijkt en in Christus de drie-enige God, die zal, als het goed is, wassen en toenemen in de genade en in de kennis van Christus. Die leert ook steeds meer zichzelf kennen in zijn onwaardigheid, in zijn diepe afhankelijk-

heid, in eigen onbekwaamheid tot het goede. Die wordt steeds minder in eigen schatting. Maar in die weg wordt Christus steeds meer noodzakelijk, gepast en beminnelijk.

Wanneer wij een mens, van wie wij veel verwachtten, beter leren kennen, valt het nogal eens tegen. Maar dat is bij de Heere niet het geval. Hij valt eeuwig mee, naarmate we in de oefeningen van het geloof Hem leren kennen. Vandaar dat de apostel het uitroept: "Ja gewisselijk: ik acht ook alle dingen schade te zijn om de uitnemendheid van de kennis van Christus Jezus!"

Wee ons, wanneer wij de Heere niet echt leren kennen door een levend geloof. Dan zullen we straks een onbekende God ontmoeten en een onbekende Christus. Hij een vreemde voor ons en wij een vreemde voor Hem. Om het dan uit Zijn mond te horen: "Gaaf weg van mij; ik heb u nooit gekend"! Welgelukzalig het volk, dat het geklank kent! De schapen, die de stem van de Herder kennen. Zij zullen het eens uit Zijn mond horen: "U ken ik wel! Goede en getrouwe dienstknecht (dienstmaagd): over weinig zijt ge getrouwd geweest, over veel zal Ik u zetten: gaat in in de vreugde uws Heeren!"

We gaan eindigen. Ik heb geprobeerd enkele eenvoudige dingen te zeggen over de kennis van het ware geloof. Het moge ons enerzijds doen waken voor een dor en koud verstands-christendom, dat buiten het hart omgaat. Het moge ons anderzijds bewaren voor een zogenaamde bevinding, die gevoed en gevuld wordt met een inhoud, die niet aan de Schrift is ontleend, maar aan de "wijsheid" van mensen, die dwaasheid voor God is.

Wij willen bewaren het pand, dat de Heere ons toevertrouwde in Zijn Woord, in de belijdenis in de Schrift gegrond.

We kunnen het pas in waarheid vanuit de levende geloofskennis van de drieënige God in Christus. Dan is de strijd om en voor de waarheid een geloofsstrijd, die de ere Gods tot inzet heeft. Dan heeft de Naam en de zaak des Heeren ons hart. Dan zien we in die strijd geen mensen naar de ogen. Dan zien we niet naar rechts of naar links. Maar we zien naar boven: Heere, Uw koninkrijk kome! Regeer ons alzo door Uw Woord en Uw Geest, dat wij ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen; bewaar en vermeerder Uw kerk; verstoor de werken des duivels en alle geweld dat zich tegen U verheft, mitsgaders alle boze raadslagen, die tegen Uw heilig Woord bedacht worden; totdat de volkomenheid Uws Rijks kome, waarin Gij alles zult zijn in allen!

Vlietstra

OPENINGSWOORD VAN DE MIDDAGVERGADERING OP DE ONTMOETINGS-DAG VAN „BEWAAR HET PAND"

GEHOUDEN OP 16 APRIL 1977 TE SLIEDRECHT.

Geliefde Vrienden!

Wij hebben met veel genoegen de morgen bijeenkomst bijgewoond en nu is het een voorrecht voor mij om deze middagvergadering te openen en dat ik u allen mag verwelkomen. Aanwezig te mogen zijn op deze ontmoetingsdag, vanuit Canada, is voor ons zelf een speciale reden om dankbaar te wezen. Door de grote afstand missen we veel de band die men zo voelt op een dag als deze.

U heeft allen in "Bewaar Het Pand" kunnen lezen over het kerkelijk leven in de "Free Reformed Church" en ook speciaal hoe de gemeente van Dundas is ontstaan. Toen ongeveer dertig jaar geleden emigranten van Christelijke Gereformeerde afkomst zich in Canada gingen vestigen werd het al spoedig duidelijk dat de meesten dezer zich niet konden thuis voelen in de in Canada bestaande kerken, omdat daar de schriftuurlijk-bevindelijke waarheid gemist werd. In het besef van de grote waarde van deze beginselen begon men zodra mogelijk bijeen te komen en ontstond eerst de gemeente te Dundas, later gevolgd door verschillende anderen. Ik ben er persoonlijk ten volle van overtuigd dat het nergens anders om ging dan om de Waarheid die naar de Godzaligheid is. De begeerte die ook sterk bij mijn overleden vader leefde was dat de volle raad Gods verkondigd mocht worden aan jong en oud. De Heere heeft deze pogingen van het begin af aan willen zegenen. Er zijn wel eens moeilijke tijden geweest. Doch ook tijdens die dagen liet de Heere zich niet onbetuigd. Als we terug zien op het verleden dan is er veel dat ons tot dankbaarheid en verootmoediging stemt. Het is een groot wonder te mogen opmerken dat de Heere met Zijn Geest zondaren zaligmakend komt te bearbeiten.

Wat ons nu al verschillende jaren met zorg heeft bezig gehouden is het onderwijs dat onze kinderen op de Canadese school ontvangen en ook de sfeer van de maatschappij waarin de jeugd opgroeit. Bij het onderwijs en ook bij de maatschappij als zodanig

komt er steeds meer een radikale en intensieve oppositie tegen beginselen van de Heilige Schrift. Gods Woord wordt in theorie en praktijk veelal geheel aan de kant gezet. Ongelooftheorieën, die men vroeger in een zogenaamd neutraal vlak zag liggen, worden nu als de enige norm voor de dag gebracht. Ten gevolge hiervan gaan ook op zedelijk gebied de normen snel achteruit. Als kinderen zonder respect voor gezag en autoriteit worden opgebracht in school, veroorzaakt dit ook in de huisgezinnen allerlei conflicten. De tijd ontbreekt ons om hier thans over uit te wijden. Maar om kort te zijn liet is moeilijk voor ons om te volle uit te drukken hoe zeer wij over deze situatie bezorgd zijn.

Ziende op de grote nood van onze jeugd is er in de omgeving van Hamilton en Dundas een Christelijke School vereniging opgericht met het doel om zo spoedig mogelijk onze kinderen op een eigen Christelijke school het onderwijs te geven. Dit is vanzelfsprekend nogal een grote opgave. Vooral omdat de Canadese regering op financieel gebied helemaal geen subsidie biedt. Het bouwterrein en ook de school moeten geheel door de schoolvereniging worden betaald.

We mogen dankbaar zijn dat we het eerste jaar reeds een goed begin mochten maken. De gemeenten Hamilton en Dundas hebben met hun kollekten goed geholpen. Ook zijn er verschillende lezers van "Bewaar Het Pand" geweest die ons door hun bijdragen hebben verrast en verblijd. Het is moedgevend voor ons te bemerken dat er in ons oude Vaderland nog zo veel belangstelling is voor geestelijke welzijn van onze kinderen in Canada.

Gedurende het eerste jaar van onze schoolvereniging is er in totaal een bedrag van \$ 65,000.-- bijeen gebracht. Dat is heel goed, maar wij zijn er nog lang niet. We geloven dat we ook in deze weg diep afhankelijk van de Heere zijn. Hij kan de nood op de harten van de ouders binden en in al het nodige voorzien.

Nu iets over een geheel andere school, de school van Christus Jezus. Dat is de belangrijkste van alle scholen. Want al Gods kinderen zijn zonder uitzondering leerlingen op de school van Christus. "En al uw kinderen zullen door de Heere geleerd zijn." (Jes. 54: 13 en Joh. 6:45).

Allen die in waarheid op weg naar de hemel zijn, worden door de Heere Zelf geleerd en ontvangen zo hemels onderwijs. Dat wordt vandaag weinig begrepen. Toch is dit noodzakelijk en onmisbaar tot zaligheid. De Heere leert zijn kinderen alles wat nodig is betreffende die grote zaligheid die Christus Jezus is. Er is zo veel dat zij moeten leren en ook afleren. Al de lessen die door de Hemelse Leermeester worden gegeven zijn van grote waarde. Een van de lessen die het meest nodig is, is de les die de Heere Jezus geeft in Johannes 15:5, "Zonder Mij kunt gij niets doen".

Inderdaad, zonder Christus kunnen wij niets doen. Dat is waar in de volle zin des woords. We hebben Hem voor alles nodig. We kunnen niet leven, werken noch spelen zonder Zijn goedheid in Zijn voorzienigheid. We hebben Hem voor ons gehele leven nodig, maar in het bijzonder voor ons geestelijk leven. De Heere geeft ons deze woorden in het verband van het beeld van de wijnstok en de ranken. De ranken kunnen niet groeien zonder de wijnstok. Zo is het ook met Christus en zijn kinderen. Een echt kind van God kan geen leven vinden buiten Christus. Hij kan niet zonder Christus, de Wijnstok. Als de ranken niet gedurig nieuwe krachten van Christus ontvangen, dan sterven ze en worden afgesneden. Geestelijk leven is geheel afhankelijk van God en Christus.

Zonder Mij kunt gij niets doen. Zonder Mij kunt gij niet bidden. Daarom zeiden de discipelen, "Heere leer ons bidden". Zo is het met al Gods kinderen. Zij moeten dagelijks erkennen als er iets is dat zij niet kunnen, dan is het dat zij niet kunnen bidden zonder Zijn genade. Gezegd zijn zij die dit in der waarheid mogen beseffen en tot Christus vlieden voor die genade die nodig is om de Heere aan te roepen.

Zonder Mij kunt Gij niets doen. Zelfs niet geloven. Iemand die dit bij ondervinding wist, zei eens tot de Heere Jezus, "Ik geloof, kom mijn ongelovigheid te hulp". Het geloof worstelde met het ongelooft. Hij voelde dat hij de last van het ongelooft dat hem zo drukte niet kon afleggen en hij vroeg Christus om genade. Hij kon zich zelf de gave van het geloof niet geven. Wat is dat een grote zegen als we met deze man leren zien dat we ook voor het geloof afhankelijk zijn van Hem die zei, "Zonder Mij kunt gij niets doen". Waar zaligmakend geloof is een zeldzame en dierbare genade in het hart gewrocht door de Geest van Christus, en het wordt ook door diezelfde Bron versterkt.

Zonder Hem kunnen we noch bidden, noch geloven. Maar zonder Hem kunnen wij ook niet in Zijn wegen wandelen en Zijn geboden niet in waarheid onderhouden. We mogen trachten om een goed zedelijk leven te leiden, maar uit ons zelf kunnen wij niet van harte gehoorzamen. Wij kunnen niet zo gehoorzamen dat we God eere beogen.

Van dag tot dag herinneren onze afmakingen ons hieraan. We proberen om gehoorzaam te zijn. maar waar is ons begrip van deze woorden, "Zonder Mij kunt gij niets doen"? Dat betekent, Zonder mij kunt gij in het geheel niet gehoorzaam zijn. Zonder Mij kunt gij Mijn Vader niet liefhebben, noch uw naaste. Zonder Mij kunt gij uw vijanden niet liefhebben, en kunt gij hun niet vergeven die u tegenstaan.

Inderdaad wij zijn in alles afhankelijk van Hem. Wij hebben van ons zelf geen geestelijke krachten. In geestelijke zaken zijn wij geheel onmachtig. De oorzaak hiervan ligt in de zonde. Wij zijn in Adam van God afgevallen, en in zonde en ongerechtigheid geboren. In deze woorden, Zonder Mij kunt gij niets doen, zien wij de totale machteloosheid om iets te doen bijzonder in het geestelijke leven zonder de genade van de algenoegzame Zaligmaker. De natuurlijke mens wil hier niets van weten. Hij vindt deze waarheid lastig, of misschien eigenaardig of min of meer vreemd. Dit betoont ons dat de natuurlijke mens geen waar begrip heeft van de realiteit van het leven en van wat ware godsdienst is. Velen vandaag leren deze waarheid niet meer. Ze spreken er niet over. Ze vinden niets belangrijks in deze les. Hoe anders is het wanneer we door Gods genade in deze waarheid worden onderwezen. Dan zeggen we, onderwijs mij steeds in deze waarheid, want dit kunnen we nooit goed genoeg leren en hierin worden we nooit uitgeleerd.

Wij zijn geheel en al afhankelijk van de Heere Jezus Christus en Zijn Geest. Als we eerst over deze waarheid nadenken, dan kan het een zekere vijandschap opwekken. Waarom moeten wij aan onze totale machteloosheid om goed te doen herinnerd worden? En dat we zo afhankelijk zijn? Het bedenken van het vlees is vijandschap tegen God. Hoe geheel anders is het wanneer we door Gods Woord en Geest worden onderwezen, dan leren wij om in deze waarheid te roemen. Want het is de enige weg waarin we iets leren kennen van de genade Gods, van het zoete en dierbare om geheel op de liefelijke Zaligmaker te leunen.

Hoe beter we deze les - die Christus al de zijnen leert - mogen leren kennen, hoe meer we zullen zeggen, "Dit is mijn leven, mijn heimelijk genot, om alleen op Hem te leunen, en al mijn trots en zelfvertrouwen te verachten. Dan wordt ook de dagelijkse bede, "Leer mij deze les, want ik ben zo geneigd om deze waarheid te vergeten. O Heere breng mij op die plaats dat ik mag zien dat ik zonder Christus niets kan doen". Het is een rijke weldaad om deze les te leren. Want het geeft veel vrijmoedigheid om ons zelf geheel op Christus te verlaten, op Zijn genade en kracht, op Zijn liefde en algenoegzaamheid. Dat is het leven, wanneer we leren zien dat wij zonder Christus niets en totaal niets kunnen doen. Dan hebben we niets om te roemen. Dan is onze hoop en kracht in Christus en Christus alleen.

Hebt gij deze waardevolle en onmisbare les reeds geleerd? Bedenkt toch dat het noodzakelijk is en vraag toch veel, Heere leer mij ook dit te zien dat ik zonder Christus niets kan doen. Wat een rijkdom is er weggelegd voor degenen die zo dagelijks de toe-vlucht mogen nemen tot de troon der genade. Dat geeft vrede, een vrede die alle verstand te boven gaat.

Ds. G. Hamstra.

Korte samenvatting van hetgeen gesproken is op de „Bewaar het Panddag” te Sliedrecht, op zaterdag 16 april 1977, door Ds. H. C. v. d. Ent uit Katwijk aan Zee

GELIEFDE VRIENDEN!

HET HUIS DES GEBEDS EEN KUIL VAN MOORDENAREN

„En Hij zeide tot hen; Er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt.”

Matth. 21 : 13

Het opschrift boven deze tekst — tevens de titel van ons onderwerp — is wat schrikbaar. Want onder „het huis des gebeds” verstaan wij doorgaans de kerk; en daar ga je niet naar toe om „vermoord” te worden. En dat zou je toch minstens te wachten hebben, als het „huis des gebeds” een „moordenaarskuil” is.

Wij hebben in ons blad de vorige keer een mogelijke vrees voor zulk een verschrikkelijk gebeuren zoeken weg te nemen. Wij zitten hier bij elkaar als burgerlijk nette mensen, die vanwege „moord” nog nooit met de politie in aanraking gekomen zijn.

Dat wil echter niet zeggen, dat wij tegenover God, ten opzichte van zulke vreselijke praktij-

ken, vrij uitgaan. Wie dat zou menen kent beseft zijn eigen hart niet. Want de bijbel leert ons duidelijk, dat wie zijn broeder haat, een doodslager is. En wie heeft nooit eens de haat in zijn hart tegenover zijn medemens voelen oprijzen? Al zou het maar slechts één keer in uw leven gebeurd zijn, dan staat ge hierdoor reeds schuldig voor het heilig aangezicht van God, met Wie we allen te doen hebben.

En schuldig te zijn aan moord voor het aangezicht van God, kan door God niet anders dan met de dood gestraft worden. Als ge daar goed over nadenkt, ja dan komt er toch wel oorzaak om te vrezen, nu we in het „huis des gebeds” voor Gods aangezicht verschenen zijn.

Van die zijde bezien, zou het geen kwaad kunnen, als we echt eens de schrik van ons leven kregen, om door de schrik des Heeren nog bewogen te worden tot het geloof.

We zouden dan beleven, dat er bij de HEERE, de Heere uitkomsten zijn tegen de dood.

Het gaat in de boven afgeschreven tekst over de tempelreiniging. Twee maal heeft er tijdens het openbare optreden van de Heere Jezus zulk een kunt u beschreven vinden in Joh. 2 : 13 - 22. Dat was aan het begin van het optreden van de Heere Jezus Christus. De tweede tempelreiniging Het gaat in de boven afgeschreven tekst over de tempelreiniging. Twee maal heeft er tijdens het openbare optreden van de Heere Jezus zulk een tempelreiniging plaats gehad. De eerste keer kunt u beschreven vinden in Joh. 2 : 13 - 22. Dat was aan het begin van het optreden van de Heere Jezus Christus. De tweede tempelreiniging staat dan in onze tekst, die ook in de andere evangeliën te vinden is. Deze heeft plaats gehad tegen het einde van Jezus omwandeling op de aarde. Dat deze zaak twee maal moest gebeuren, is op zichzelf al vol lering. Want het leert ons, hoe hardleers het volk in die dagen was. Doch laten we niet uit de hoogte op dat volk neerzien. Want een ieder die enigszins bekend is met zijn eigen leven, zal de „hardleersheid” naar zichzelf hebben toe te trekken. Wie moet er zichzelf niet van beschuldigen? Gelukkig diegenen die het mogen leren doen. Zij krijgen geen stof om hoogmoedig te worden, maar wel om met ootmoedigheid bekleed te zijn.

De geschiedenis is bekend. De tempel was een gewijde plaats. Een wonder op zichzelf. God wilde er in wonen onder de mensen. Men kon daar in het gebed naderen tot God, Die men daar alles zeggen en vragen kon, wat men op het hart had. Vandaar dat de tempel ook „huis des gebeds” genoemd wordt. Doch het dienen van God, zoals de Heere dat in Zijn Woord bevolen had, geschiedde niet overeenkomstig de wil van God. Heel het Godsdienstige leven verkeerde in een staat van diep verval. In plaats van de gepaste stilte, die in het „huis des gebeds” heersen moest, vervulde het geluid van loeiende koeien, blatende schapen, kirrende duiven en rinkelende geldstukken de ruimte. Toen Jezus het „Huis Zijns Vaders” zodanig ontviid zag, werd Hij met heilige toorn vervuld. „En Jezus ging in de tempel Gods, en dreef uit allen, die verkochten en kochten in de tempel, en keerde om de tafels der wisselaars en de zitstoelen dergenen, die de duiven verkochten; en Hij zeide tot hen: Er is geschreven: Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden; maar gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt.”

Hij drukt met deze woorden o.a. de „schriftgeleerden” met hun neus op de „Heilige Schrift”, die zij ondanks hun geleerdheid maar slecht bleken te kennen. Want dat de tempel een huis des gebeds zou genaamd worden, staat duidelijk te lezen in Jes. 56 : 7b. En dat het tot een moordenaarskuil gemaakt werd, is ook in de bijbel vermeld, en wel in Jer. 7 : 11.

Ten deze kunnen wij wel zeggen: Er is niets nieuws onder de zon. Want ook nu zijn er vele „schriftgeleerden”, die nog nooit hebben leren buigen onder de majesteit van het Woord van God, vanwege het feit dat men de God van het Woord niet kent. Men neemt daarom het Woord van God onder kritiek. En alles wat met het verdorven denken van de mens in strijd is, wordt als ongeloofwaardig verworpen. Het laatste boek, dat van de hand van Prof. Dr. Kuitert verschenen is „Wat heet geloven?” is daar weer een duidelijk bewijs van. Wij moeten deze dingen echt niet zo maar voor kennisgeving aannemen, daar de invloed van deze „geleerde”, maar niet „van God”, veel verder strekt dan menigeen

misschien nu nog vermoedt.

Als ik over „schriftgeleerden” sprak, moeten we natuurlijk ook onszelf weer niet voorbij zien. Want wij, die voorstanders zijn van „Bewaar het Pand”, lopen ook gevaar, niet te buigen voor de majesteit van het Woord van God, omdat de God van het Woord door ons ook niet gekend wordt. Zelfonderzoek blijft derhalve altijd een geboden zaak.

Daar de woorden door de Heere Jezus in onze tekst verhaald, reeds voorkomen in het O.T., hoewel we met een gebeuren in het N.T. te doen hebben, leert dit ons, dat de tempelreiniging méér inhoudt dan een incidenteel geval.

Het gaat in deze tekst ten diepste over „leven” en „dood”: Vaders huis is Gods huis, dat is het huis des gebeds. Daar was, in de weg van het gebed, het „leven” uit genade te verkrijgen, voor een dood-arme zondaar.

Een „moordenaarskuil”, doet ons denken aan een hol of een spelonk, waar moordenaars zichzelf ophouden. Dat zijn mensen die een ander naar het leven staan, zijn „dood” zoeken. En wie denkt hier dan niet aan hem, die in de bijbel de „mensenmoordenaar van de beginne” genoemd wordt?

Goed gezien was het dus zo, dat het huis van God gedegradeerd was tot een woonstede van de duivel.

En dat is een zeer ernstige zaak, die niet alleen terug te brengen is tot het gebeuren dat de evangelisten ons verhalen, maar het is een zaak die de eeuwen door al aan de orde geweest is, en aan de orde blijven zal, zolang als deze wereld bestaat. We moeten dus niet alleen kijken naar de „vrome” mens uit Jezus dagen, maar naar de mens van alle tijden, met onszelf inclusie.

Door de val is de mens niet anti-religieus geworden. Hij is door God goed geschapen. God woonde in de mens als in een tempel. Paulus zegt omtrent de gelovigen in 1 Cor. 6 : 19 „dat hun lichamen tempelen zijn van de Heilige Geest”. Vóór de val waren de lichamen van Adam en Eva dat ongerept. Doch dóór de val heeft de mens de dood boven het leven verkoren. Hij heeft de duivel boven God verkoren.

De moordenaar kwam in de tempel van het lichaam op de troon te zitten en God moest er af. Dit is een daad, zo verschrikkelijk, dat zij elke beschrijving tart.

Het gevolg van dit alles is geweest, dat het menselijk hart, dat als een tempel Gods geschapen is, in een moordenaarskuil veranderd werd. We zien daarom moord op moord zich voltrekken: Eva verleide Adam. Middellijkerwijs heeft zij haar man van het „leven” beroofd. Kain sloeg Abel dood. En ga zo maar door. De wereldsgeschiedenis laat ons echt wel zien, dat het waarheid is, wat in de belijdenis geschreven staat, dat de mens van nature geneigd is om God en de naaste te haten. Voor zover de moordenaar in ons hart nog niet tot openbaring komt, leeft hij er toch in, als we het maar willen zien. Hebben wij het ook al leren zien, en dan met ogen, die door de Heilige Geest daartoe geopend zijn? Dan wordt er iets ingeleefd van het ontzagelijke van de val: God uit ons leven en de duivel er in! Wie kan het peilen hoe groot de ellende is, waarin de mens door eigen schuld terechtgekomen is?

God had zich door deze vrijwillige daad van de mens, geheel aan de mens kunnen onttrekken. Dan zou Hij recht geweest zijn in al Zijn weg en werk.

Doch tot betoning van Zijn genade gaf Hij aan de mens de tabernakel en later de tempel, omdat Hij toch een plaats wilde hebben, om te wonen onder de mensen. Opdat de mensen in die tabernakel, in die tempel, Gods aangezicht zouden zoeken. Opdat zij in die tempel „handel zouden drijven met God.”

Handel drijven met God?

Ja! En dan denk ik aan die vrije genadehandel. Dat is die handel waardoor men de vrije genade krijgt, zonder dat men daar iets voor behoeft te betalen, omdat deze zinnebeeldig betaald werd door de offers, die heenwezen naar Christus. Die met ene offerande een volkomen genoegdoening heeft teweegebracht.

Doch de mens, ook de bondeling, bleef de dood boven het leven verkiezen. Hij dacht door „zijn” handel aan de gerechtigheid Gods te kunnen voldoen, en dan wel door zijn eigen-gerechtigheid als betaalmiddel te laten gelden. „Het huis des gebeds”, zoals er door Jesaja over gesproken was,

bleef also een huis van koophandel. Maar dan van een goddeloze koophandel. Het was een kuil van moordenaars. Want al degenen, die door deze „handel” God zochten te behagen, hun zielen werden er door ten verderve gevoerd. En dat voor eeuwig. Men verleende steeds weer aan het „eigen werk” de voorrang boven het „werk Gods”. Niet God, maar de mens maakte de „dienst” uit. Het zelf-God-zijn zit hem in het bloed.

De tempel, het huis des Vaders, het huis des gebeds heeft zijn vervulling gevonden in Christus. Col. 2 : 9; „Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk”. Christus is als Tempel, de hoogste liefdesopenbaring van God. God heeft in Christus onder Zijn volk gewoond. Men kon door het geloof in Christus, als door het gaan in de Tempel van God gegeven, in een verzoende betrekking komen met God. Men kon vanuit de dood, door het geloof in Hem, weer tot het leven komen. Heeft Hij het zelf niet gezegd: „Die in de Zoon gelooft, die heeft het eeuwige leven?” Doch de mens bleef zijn van nature afvallig beginsel getrouw. Hij wilde de genade niet, die in Christus Jezus, in de Tempel, hem werd aangeboden. Hij bleef zijn eigen werk preferen. Daarom heeft men deze Tempel afgebroken. Zo heeft men ook ten deze het werk der vaders vervuld. Uit genade zalig worden begeerde men niet. Men hield het op de eigen-gerechtigheid. Uitgezonderd natuurlijk diegenen, die door genade de ongenoegzaamheid van al hun „eigen werk” kregen in te zien. En dat is het overblijfsel naar de verkiesing der genade Gods, wat er altijd geweest is.

Doch de afgebroken Tempel werd na drie dagen weer opgebouwd. Christus is weer uit de doden opgestaan en is opgenomen in heerlijkheid. Is er dan nu geen tempel meer, waar men het aangezicht van God kan zoeken? Als elk kontaktpunt met God voor eeuwig zou zijn opgeheven, wie zou God van onrecht durven beschuldigen?

Doch God heeft weer voor een tempel gezorgd. Want Christus is als het Hoofd van Zijn gemeente in de hemel. Doch het lichaam, Zijn gemeente, is nog op de aarde. En die is nu in het N.T. de tempel. 1 Cor. 3 : 16: „Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt en de Geest Gods in ulieden woont?” En nu behoren wij tot die gemeente, dat is de tempel, dat is de kerk.

Hoe staat het nú met de leidslieden en de leden van die kerk?

Laten wij ten deze onszelf eens eerlijk onder de loupe nemen. En dan moet worden gekonstateerd, dat, na zoveel eeuwen, de mens nog niets heeft geleerd. Het is als in de dagen van Jezus. Toen Hij aan het begin de tempel reinigde zou men hebben mogen denken, dat dit toch wel een les voor het leven was geweest. En dat was het ook, alleen, men nam het niet ter harte. En daarom moest Hij het aan het einde weer doen, opdat men nog eens ter harte zou nemen.

En dat doet de mens van nature heden ten dage nog niet. De eigen-gerechtigheid vervult ook nu nog de tempel, de kerk. En dat gaat altijd nog ten koste van de vrije genade. M.a.w. voor Christus, door Wie de genade verworven is, en die „om niet” te verkrijgen is, is geen plaats bij de mens.

De „vrije wil” wordt openlijk of bedekt gepredikt. Als de mens maar wil! dan komt het wel in orde. En daarom wordt hij opgezweept tot alerhande activiteiten. Het wordt hem zo gemakkelijk mogelijk gemaakt in de kerk. Je moet er vooral niet al te zwaar aan tillen. Als je je plichten maar na komt, en meer kun je van een mens toch niet verlangen, dan komt het allemaal wel in orde. Het lijkt wel alom of het „uit de werken” is. Wie heeft er niet wat op z'n rekening staan aan offers die hij in de tempel, ik bedoel de kerk, gebracht heeft. Hij denkt met het „zijne” wel zonder verschrikking voor God te kunnen verschijnen. De farizeeër zit diep in ieders hart. Zijn eigen schuldrekening ziet hij niet. Hij presenteert wel God een rekening. Hij gebruikt daarvoor niet zelden het presenteerblaadje van de tollenaar. Maar het werk van de farizeeër ligt er op, namelijk alles wat hij doet en laat.

Wanneer aan deze gedachtingang openlijk of bedekt de ruimte wordt gegeven, dan zien we weer het huis des gebeds verworpen tot een huis van koophandel. Men zoekt met zijn eigengerechtigheden God tevreden te stellen. Men is over zichzelf nog al tevreden. En dan denkt men dat God het ook wel zijn zal. Men denkt ten enenmale

dat God is gelijk als wij.

Doch déze handel kan God niet behagen. En een ieder die ze drijft, maakt zich schuldig aan „moord”. Op deze wijze worden er ook nu tallozen voor eeuwig ten verderve geleid. Hoe kan het ook anders. Indien de blinde de blinde leidt, dan vallen ze beiden in de gracht.

Voorwaar, ook ten deze is de tempel nu nog een kuil van moordenaars. De tekst is hoogst aktueel. De blinde ziet het niet. Maar die ogen gekregen heeft om te zien, ziet het met droefheid aan, als God niet aan Zijn eer komt in de tempel, dat is in de kerk, door middel van de prediking en het leven daarnaar. Hoe kan dat nu ooit veranderen? Zal dat ooit veranderen, dan moet de Heere er Zelf aan te pas komen. Hij moet door de Heilige Geest alle „eigen handel” er uit drijven. Alles wat van de mens is en waarmee hij denkt voor het aangezicht van God te kunnen verschijnen, moet ondersteboven geworpen worden. Totaal! Radikaal!

Dat is een zaak die tegen vlees en bloed ingaat. Men houdt dan niets anders over dan schuld. En alle eigen-gerechtigheden, die omgekeerd zijn, ondersteboven geworpen zijn, worden niet anders bevonden dan wegwerpelijke klederen. Zo komt er plaats voor de „vrije genade” die in het huis des gebeds, langs de weg van het gebed, verkregen kan worden. En dat alleen op grond van het volmaakte borgwerk van de Heere Jezus Christus.

Een verloren zondaar wordt dan door de Heilige Geest zodanig zalmakend bearbeid, dat hij de Heere Jezus Christus leert kennen in Zijn noodzakelijkheid, gepastheid, dierbaarheid en alge-nogzaamheid tot zaligheid.

Men gaat dan de dood schrijven op alle eigen werk, om het leven te zoeken buiten zichzelf, in de Heere Jezus Christus. Om het daar ook alleen te vinden.

Al „mijn handel”, die in strijd is met het Woord van God, voert mij naar de dood. Doch als ik de Heere niets meer presenteren kan, dan alleen maar schuld, dan krijg ik het leven, niet uit verdienste mijnerzijds, maar alleen om de verdiensten van de Heere Jezus Christus.

In de tempel — dat is voor het aangezicht van God — komt dan een zalige ruiling tot stand: Hij mijn ongerechtigheid en ik Zijn gerechtigheid, om dan te beleven, dat het alleen de gerechtigheid van Christus is, die redt van de dood.

Zalig wie daartoe komen mag. Want die komt in de tempel van bidden tot aanbidden. Dat is God groot maken. En persoonlijk en gemeenschappelijk. Hier in beginsel. Doch dan straks eeuwig, als men voor het aangezicht van een verzoend God verkeren mag. Dan wordt niet „mijn handel”, maar „Zijn handel” geprezen.

Ps. 138 : 1 en 3 (uitgeschreven)

SAMENVATTING SLOTWOORD ONTMOETINGS-DAG SLIEDRECHT-C.

„HET PAND BEWAREN EN... BEWAARD”.

„Bewaar het goede pand, dat u toebe-trouwd is, door de Heilige Geest, die in ons woont”.

„Want ik weet wien ik geloofd heb en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag”.

2 Tim. 1 : 14 + 12b.

Vanuit de gevangenis vermaant Paulus zijn geliefde geestelijke zoon, de jonge dienaar Timotheüs, te bewaren het goede pand, dat hem toebetrouwd is.

Dat wil zeggen: het Woord van God en daarom ook de zuivere bediening van het Evangelie van vrije genade! Laat hij zich door niets laten verschrikken en ook door niets dáár van af laten brengen en méé laten zuigen, maar laat hij in getrouwheid bewaren, wát zich daar ook tegen verzet, het goede pand, dat hem toebetrouwd is.....

Welnu: datzelfde vermaan geldt ook voor de kerk van alle eeuwen en komt daarom vandaag aan de dag ook met alle klem tot óns. Ook wij hebben, ook in deze tijd van afval en vervlaking, getrouw te bewaren het goede pand, dat ons toebetrouwd is: in deze wereld, in het kerkelijke leven in het algemeen, in onze eigen kerken, en noemt u verder maar op. Ook wij moe-

ten op alle terreinen van het leven het pand getrouw bewaren!

Ja, maar hoe dan en in welke zin ten diepste? Alleen maar uiterlijk en wat de vorm betreft en verder niets?

Paulus zegt: „Bewaar het goede pand, dat u toebetrouwd is, door de Heilige Geest, die in ons woont”. Paulus mocht weten, dat de Heilige Geest in hem en ook in Timotheüs woonde; welnu: woont die Heilige Geest nu ook al heel persoonlijk in ons, vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand”? Dáár komt het toch ook voor ons persoonlijk en ook bovenal op aan, nietwaar, en dán alleen kunnen we het pand toch ook alleen maar op de rechte wijze bewaren! Namelijk vanuit de persoonlijke beleving en ervaring ervan in ons hart.....! Dan gaan we het pand bewaren omdat we er innerlijk, met ons hart aan verbonden zijn, en anders? Ach, dan blijft het uiteindelijk nog maar een zaak van de buitenkant en dan komen we ook met onze Statenvertaling en oude psalmberijming, enzovoort, nog voor eeuwig om.....! Welnu: woont de Heilige Geest ook al in ons hart en begeren we dáárdor werkelijk ook getrouw te bewaren het goede pand, ons toebetrouwd?

Tenslotte een rijke troost: de Heere Zelf is de gróóste en ook de bésté „Pandbewaarder” voor al de Zijnen! Als het uiteindelijk van ons pandbewaren afhangen komen moest, ach, dan kwam er uiteindelijk nog niets van terecht. Zelfs ook na ontvangen genade nog niet. Echter: de zaligheid van al de Zijnen ligt eeuwig onveranderlijk vast, wát er ook gebeurt en wát er ook tegen in komt! Neen, niet omdat zij het pand bewaren, maar omdat Gód hun pand bewaart: „Want ik weet wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot die dag”. Het is Pasen geweest en als vanzelf denken we hier ook aan dat rijke woord van de apostel Petrus: „Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die naar Zijn grote barmhartigheid ons heeft wedergeboren tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, tot een onverderfelijke en onbevlekkelijke en onverwelklijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof, tot de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd”. (1 Petr. 1 : 3 - 5).

Een dubbele bewaring dus zelfs: de erfenis wordt voor de erfgenamen bewaard, terwijl de erfgenamen op hun beurt ook weer bewaard worden voor de erfenis! Ja, en wie Gód bewaart is wél bewaard, dus heeft hij niets te vrezen.....!

Welnu: mogen wij al weten, dat de Heere Zelf ook ónze Pandbewaarder is in de hemel? Dan mogen we er ook van zingen: „Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar Woord; Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.....”.

Ds. G. Bouw

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 20

Het gaat in de zondagsafdeling, nadat gesproken is van het huishoudelijk werk des Vaders en des Zoons, om de vraag: „Wat gelooft gij van de Heilige Geest?” En dan staat in het geloof dit wel op de voorgrond, „dat Hij tezamen met de Vader en de Zoon waarachtig en eeuwig God is en blijft.” Wat ons bekend is uit Zijn Goddelijke namen, eigenschappen, werken en eer. Zodat wij ten volle afhankelijk van Hem zijn in het komen tot het geestelijk kennen van God en Goddelijke zaken. En dat wordt ons door de Heere Jezus op het hart gebonden, met dit woord: „De Geest is het die levend maakt, het vlees is niet nut. De woorden die Ik tot u spreek, zijn geest en zijn leven.”

Wij hebben de hartvernieuwende werkingen van de Heilige Geest nodig, daar elk mens van nature is in de staat des dopds en des ongeloofs, om te komen tot het geestelijk kennen van God en Goddelijke zaken, door Gods volheerlijke heilsopenbaring in Christus. Want al leven wij onder de bearbeiding van de Heilige Geest uit kracht van de algemene genade Gods, dan dient dat wel tot het deelachtig worden van de hartvernieuwende genade des Heiligen Geestes, maar dat is het op zichzelf niet.

De Heere wil dat wij dat gebruiken tot het onderzoek van Zijn dierbaar Getuigenis, om met

ons historisch geloof ernstig werkzaam te zijn omtrent de dingen der eeuwigheid. Opdat wij die naar het bevel van de Heere Jezus, biddende zouden zoeken in afhankelijkheid van de dierbare werkingen van de Heilige Geest.

Het geloof dat door de liefde werkt, is een oprecht geloof. Want zonder dat dierbare geloof is en blijft de mens in de staat van leugen en bedrog. Daarbuiten is het niet mogelijk te komen tot de oprechtheid des geloofs, om de Heere te kiezen met de onberouwelijke keus, Hem te vrezen en in Zijn wegen te gaan.

Daar elk mens van nature leeft uit de ongerechtigheid van Adam, daar hij in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren is, kan hij uit en van zichzelf nooit komen tot een oprecht geloof. Want hiertoe is nodig de afsnijding van Adam en de inlijving in Christus, door de onwederstandelijke werkingen van de Heilige Geest. En terwijl dat het ongeloof ons doet zijn in een staat van haat en vijandschap tegenover God, kunnen wij alleen in het geloof dat door de liefde werkt, komen tot het leven dat in Christus is, om uit Hem een nieuw christelijk leven te leren leven. Want de Heilige Geest schrijft daartoe de wet der liefde in het hart, om Gods beeld er in af te drukken. Wat verloren ging door de ongerechtigheid in Adam, wordt een dode zondaar door de gerechtigheid van Christus weer deelachtig, om de Heere aan te kleven. „Want gelijk als een gordel kleeft aan de lendenen eens mans, alzo heb Ik het ganse huis Israëls en het ganse huis Juda aan Mij doen kleven, spreekt de Heere, om Mij te zijn tot een volk, en tot heerlijkheid; maar zij hebben niet gehoord.”

Waarmee het ons betuigd wordt, dat het volharden in het geloof alleen mogelijk is door de dierbare werkingen van de Heilige Geest. En dat wordt door ons zo menigmaal uit het oog verloren. In het komen tot de staat des geloofs, is op zichzelf niet het volharden in het geloof. Want in het leven van Gods kinderen telkens weer uitkomt tot grote schade van het geestelijke leven, waarin de eer des Heeren niet gezocht wordt en anderen niet tot jaloersheid verwekt worden. En dat bedroeft des Heeren Geest, wat soms leidt tot het aandoen van smarten en dat is een gaan van kwaad tot erger. Want dat stelt het hart in de duisternis van grote verschrikkingen, waarin de blijdschap des geloofs niet gesmaakt kan worden. En nog erger is het als men over dat alles zorgeloos heen leeft en men zich met de naam „christen” op de been kan houden. Terwijl wij de beleving van het christen zijn alleen door de Geest van Christus kunnen bekomen in ons hart en leven.

De levendmaking is in Christus en dat is alleen door de dierbare werkingen van de Heilige Geest te beleven. Paulus zegt: „Ik ben met Christus gekruist; en ik leef, doch niet meer ik, maar Christus leeft in mij.” Het leven dat in Hem is houdt Hij door Zijn Geest in stand om het leven des geloofs te leven in dienende liefde.

Door de Heilige Geest wordt het verstaan, dat de beleving van de waarachtige bekering in Hem is. Het innig wenen over de zonden, het ootmoedig buigen voor de majesteit van Gods rechtvaardigheid, met de bekentenis de eeuwige dood verdiend te hebben. En dit bekamt door de onderwijzingen en werkingen van de Heilige Geest steeds meer diepgang in ons hart en leven. Het is toch de waarachtige bekering des harten en dat is en blijft de grondtoon van het geestelijke leven.

In Christus is onze rechtvaardigmaking, want het rechtvaardig zijn voor God is in Hem. Naarmate de gekruiste Christus ons dierbaar wordt en wij Hem als geschenk van God mogen omhelzen, smaken wij in Hem de verzoenende liefde Gods tot vrede van ons hart in de Heere Jezus. Een vrede die alle verstand te boven gaat. En in Hem, daar Hij het recht ten eeuwige leven heeft verworven, is ook de levende hoop op het recht ten eeuwige leven. Het zijn weldaden, door Christus verworven, die we door de werkingen en de onderwijzingen van de Heilige Geest in Hem deelachtig worden. En wanneer het niet in en door Hem beleefd wordt, is de kracht van Zijn liefde en het getuigenis van de Heilige Geest, er niet in. Het getuigenis van de Heilige Geest door Christus, dient tot beleving van het kindschap, om door Hem te zijn een lichtend licht en een zoutend zout, waarin de orde des heils altijd weer op de voorgrond treedt. Want de Heilige Geest is in Zijn gezegende werkingen nooit ver-

ward. Werkt altijd naar de door God vastgestelde orde van Zijn hemels heiligdom. Want van dit weldaden zal eeuwig gezongen worden tot verheerlijking van Zijn grote naam.

En zo is het ook met de heilsweldaad van de heiligmaking, die, is in Christus. Het is een wandelen in Hem, daar Hij daartoe is aangenomen door het geloof. Wat de gelovigen in Hem doet jagen naar de volmaaktheid, want daarin is Christus tot voorbeeld, om Hem gelijkvormig te worden.

Waarom het altijd is in het leven des geloofs, door de Heilige Geest, en dat is de Geest van Christus en van de Vader, een leven in zelfverloochening tot verheerlijking van de Heere. En zo worden zij in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid die bereid is geopenbaard te worden in de laatste tijd.

Het is een deelachtig maken, u bekamt de beleving tot roem van Zijn naam. En dat leven is in verschillende opzichten onderscheiden van een blote beschouwing, waarin geen vrucht is voor het hart en geen lof voor de Heere, want daarin heeft de mens zichzelf ten doel.

De Heilige Geest komt het hart uit de volheid van Christus te troosten. En dat goed weegt op tegen al het kwaad, dat u in dit jammerdal ontmoet, onder het beleid van Gods vaderlijke leiding. Zodat u in de diepste drukwegen van smart en droefheid, toch blij, zalig blij mocht zijn in de Heere, door de onderwijzingen en vertroosting van de Heilige Geest. Hij kwam u zo heerlijk vertroosten, toen, naar de mens gesproken, alle aardse troostbronnen voor u gesloten waren. O, hoe heerlijk was het aan de Heere genoeg te hebben, met de hartelijke overgave aan Zijn weg en leiding. Hij was voor u de Getrouwe tot ondersteuning.

En zo zal de Heere met Zijn Geest eeuwig bij u blijven, om u te leiden in al de diepten Gods door Zijn Geest, waarvoor Christus Zijn leven en de Vader Zijn Zoon heeft gegeven. Waar de Heilige Geest in die hemelse vertroosting nooit weer door ons gestremd zal worden. Wat zal het hart dan eeuwig en volkomen voor Zijn bediening openstaan, om in al die heerlijke Godsgeachten de Heere eeuwig te verheerlijken, zoals wij dat hier alleen maar in beginsel mogen doen in het geloof en dat met veel gebrek.

Zolang de Heere hier nog door Zijn Woord met de bediening van de Heilige Geest tot ons komt, wordt een ieder er door aangespoord en opgewekt dat biddende te zoeken. En zo niet, wat zal dan ons einde zijn? Want in de buitenste duisternis is alleen de verschrikking van de ongerechtigheid, die is in onze rampzalige val. En dat, door de gedachten des vredes, de gedachten van Gods goedertierenheid te versmaden. Daar moet een keerpunt komen in ons denken door te gedenken aan onze Schepper en door Zijn Geest geleerd en geleid te mogen worden in het rechte spoor, eer het voor eeuwig te laat is.

Soest.

R. Kok

**Zoekt U alleen verantwoorde boeken
Kom dan bij boekhandel Kool zoeken
Dus niet langer gezocht,
Daar al uw boeken gekocht.**

Wij leveren en verzorgen gaarne al uw in-
tekeningen van al uw

★ **Boekwerken - Bijbels - Psalmboeken, (uitsluitend Statenvertaling) -
Houtbrandteksten - Tegels - Hout-
snijwerk - Boekenleggers, enz.
enz.**

UITGEVERIJ - BOEKHANDEL

Boekhandel - Uitgeverij G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal - Tel. 08385 -
13978, - Postbus 177 - Antwoordnummer 77
Giro 280572 - Bankrek. Rabobank Veenendaal
Rek. nr. 36.51.10.191.